

TALEPAPIR

Miljø- og
Fødevarerministeriet

”Det talte ord gælder”

Udvalget har stillet spørgsmålene Ø og AI-AK, som alle omhandler opfyldelse af Danmarks internationale forpligtelser om natur og biodiversitet i regi af FN og EU.

Tak for alle spørgsmålene, som jeg vil besvare i dag.

Spørgsmål Ø

”Hvad kan ministeren oplyse om Danmarks opfyldelse af forpligtelser om biodiversitet og naturbeskyttelse? I den forbindelse bedes ministeren:

- Give en status for Danmarks opfyldelse af de enkelte målsætninger i regi af FN og EU på naturområdet,
- Redegøre for, hvad det er for et arbejde, der jf. regeringsgrundlaget skal sættes i gang for at regeringen kan formulere konkrete naturmål, herunder tidshorizonten for arbejdet, og hvilke elementer ministeren ønsker at lægge vægt på,

TALEPAPIR

Miljø- og
Fødevarerministeriet

- Oplyse, hvordan ministeren konkret vil beskytte ferske enge og overdrev jf. regeringsgrundlaget,
- Redegøre for, hvordan regeringens Fødevarer- og landbrugspakke samt ophævelsen af forbuddet mod gødskning på § 3-arealer påvirker biodiversiteten i Danmark?”.

Svar

Regeringen prioriterer indsatsen for at standse tilbagegangen i biodiversiteten og har igangsat en række initiativer for at opfylde vores forpligtelser om biodiversitet og naturbeskyttelse.

Regeringen lægger vægt på en målrettet beskyttelse af naturen, så vores indsats prioriteres mod områder, hvor der i forvejen er naturværdier at bygge videre på.

Inden jeg går videre, vil jeg indledningsvist beskrive sammenhængen mellem FN's Aichi-mål, EU's biodiversitetsstrategi og den nationale biodiversitetsindsats.

Aichi-målsætninger er globale målsætninger, som alle parterne under FN's Biodiversitetskonvention bidrager til på forskellig vis. I EU har vi et unikt fællesskab set i forhold til andre regioner i verden. EU-fællesskabet bidrager samlet til at indfri de globale biodiversitetsmålsætninger.

Derfor vil jeg gerne understrege, at når vi bidrager til at opfylde FN's biodiversitetsmålsætninger, sker det hovedsageligt gennem EU. Der er kun ét konkret Aichi-delmål, der alene skal løftes på nationalt niveau af hvert enkelt land. Det er udarbejdelsen af en national biodiversitetsstrategi.

Opfyldelsen af EU's biodiversitetsstrategi sker i samarbejde mellem Kommissionen og medlemslandene. Opfølgning på status for opfyldelsen af EU-målene sker derfor også på EU-niveau.

Jeg vil gerne fremhæve, at der til forskel fra f.eks. klimadagsordenen ikke eksisterer egentlige

byrdefordelinger af eller fordelingsmekanismer for opfyldelse af de enkelte biodiversitetsmål mellem de enkelte parter eller medlemslande, hverken på globalt niveau eller på EU-niveau. Medlemslandene bidrager på forskellig vis afhængig af deres forudsætninger.

Ud over opfyldelse af EU's biodiversitetsstrategi bidrager EU-medlemslandene yderligere til opfyldelse af Aichi-målene gennem en række indsatser, der kan have ophæng i EU-direktiver som f.eks. vandrammedirektivet. Der gennemføres desuden en række indsatser, der er rent nationale beslutninger.

Jeg vil på den baggrund redgøre nærmere for, hvad regeringen gør for at styrke natur og biodiversitet.

Naturpakken, Natura 2000-planer og vandområdeplaner

Med Naturpakken fra maj 2016 udlægges der bl.a. mindst 25.000 ha urørt skov og biodiversitetsskov. Det vil komme mange truede arter til gode.

Naturpakken er et vigtigt skridt mod at sikre biodiversiteten i Danmark, fordi indsatsen lægges dér, hvor der i forvejen er naturværdier at bygge videre på.

Regeringen har i april 2016 offentliggjort anden generation af Natura 2000-planerne. Med dem laves en målrettet indsats, der skal sikre og forbedre den sårbare natur og bidrage til at styrke biodiversiteten i de mest værdifulde naturområder i Danmark, herunder større områder med lysåbne arealer som heder, enge, overdrev og moser. Der er afsat 1,8 mia. kr. til sikre Natura 2000-planernes målrettede indsatser i perioden 2016.

Endeligt har regeringen i juni 2016 offentliggjort vandområdeplanerne. De vil bidrage til, at vi forbedrer tilstanden i Danmarks kystvande, søer, vandløb og grundvand.

Der er dermed allerede taget store og vigtige skridt for at forbedre biodiversiteten.

Inden jeg går videre til besvarelse af de enkelte underspørgsmål, vil jeg nævne, at drøftelser om biodiversitet og natur dækker et meget bredt felt - fra økosystemer til vilkår for konkrete dyr og planter. I det omfang, der er spørgsmål af mere teknisk karakter, vil jeg meget gerne svare udvalget på skriftlige spørgsmål efter samrådet.

Svar på underspørgsmål 1

I det stillede spørgsmål ønskes en status for Danmarks opfyldelse af de enkelte målsætninger i regi af FN og EU på naturområdet og biodiversitetsområdet.

Et veludbygget afrapporteringssystem

Der findes i dag et veludbygget afrapporteringssystem i både FN og EU, som forpligter landene til at afrapportere om deres indsatser på naturområdet.

Danmark bidrager hertil, og Miljø- og Fødevareudvalget er orienteret om en række statusopgørelser på dette område.

EU direktiver og forordninger

Danmark er på naturområdet juridisk forpligtet til at forfølge de mål, der indgår i EU-direktiver og -forordninger. På den baggrund har Danmark blandt andet offentliggjort Natura 2000-planerne og vandområdeplanerne.

Der følges løbende op på disse planer gennem det nationale overvågningsprogram NOVANA og ved løbende afrapporteringer til EU hvert 6. år.

EU- og FN-strategier for biodiversitet

Derudover er Danmark politisk forpligtet til at bidrage til opfyldelsen af FN's strategiske plan for biodiversitet, der indeholder mål om at standse tilbagegangen i biodiversiteten senest i 2020.

Danmark og de andre EU-lande bidrager til opfyldelse af FN's strategiske plan ved at gennemføre EU's såkaldte biodiversitetsstrategi.

Danmark står ikke alene med udfordringer på vejen mod en bedre og mere robust natur. Det er en fælles udfordring for landene i EU.

Kommissionen fremlagde således i oktober 2015 en midtvejsevaluering af EU's biodiversitetsstrategi, der viser, at der endnu er et stykke vej til opfyldelse af målene.

På baggrund af midtvejsevalueringen vedtog Rådet i december 2015 rådskonklusioner for en styrket indsats for alle medlemslandene frem mod 2020.

For eksempel blev alle medlemslande opfordret til at færdiggøre Natura 2000-netværket samt at udvikle og implementere planer for naturindsatsen i områderne. Det har Danmark allerede gjort ved dels at udpege Natura 2000-områder. Dels at udarbejde og gennemføre en planlægning for de 252 udpegede Natura 2000-områder med en finansieret naturindsats.

Svar på underspørgsmål 2 og 3

Af udvalgsspørgsmålet efterspørges en redegørelse for regeringens arbejde med nye naturmål samt oplysninger om, hvordan jeg konkret vil beskytte ferske enge og overdrev jf. regeringsgrundlaget

Arbejdet med at formulere konkrete naturmål og skal bygge på et velfunderet, fagligt grundlag. Den skal kortlægge den eksisterende viden og de nødvendige behov på naturområdet.

Det arbejde er ved at blive igangsat. Og først når det er afsluttet, vil jeg kunne redegøre for regeringens arbejde med naturmål.

Svar på underspørgsmål 4

Det sidste underspørgsmål handler om, hvordan regeringens Fødevare- og landbrugspakke samt ophævelsen af forbuddet mod gødskning på § 3-arealer påvirker biodiversiteten.

Jeg vil gerne starte med at fremhæve, at Fødevare- og landbrugspakken har som hovedformål at øge omsætning og vækst i landbruget gennem en omlægning af miljøreguleringen. Det skal samtidig sikres, at de nødvendige hensyn til natur og miljø varetages. Med Fødevare- og landbrugspakken blev der indgået aftale om landdistriktsprogrammet. Det

betyder bl.a., at der afsat mere end 1 mia. kr. til at understøtte økologisk landbrug frem til 2020. Derudover er der afsat ca. 3,2 mia. kr. til fremme af natur og miljø frem til 2020, hvoraf størsteparten af de tidligere omtalte Natura 2000-indsatser er finansieret.

Konsekvenser af kvælstofudledning

Et rent vandmiljø er afgørende for den biodiversitet, der knytter sig til vand. Det er en af grundene til, at vi fra regeringens side har sikret os, at der ikke kommer mere kvælstof ud i vandmiljøet, end naturen kan bære.

I 2017-18 iværksætter vi en midlertidig indsats med målrettede efterafgrøder. Den skal sikre *mod tilbagegang* i miljøtilstanden af overfladevand og grundvand. Og fra 2019 indføres en målrettet regulering, der skal sikre *fremgang* i miljøtilstanden af overfladevand og grundvand.

Ophævelse af § 3-forbud har ingen effekt

Hvad angår effekten på biodiversiteten af, at forbuddet mod gødskning på § 3-arealerne blev ophævet, er det enkelt: Forbuddet skulle først træde i kraft 1. september 2017. Der er derfor i realiteten ikke sket negative konsekvenser for § 3-naturen og biodiversiteten på grund af ophævelsen. Ophævelsen betyder, at man bevarer den i dag gældende § 3-beskyttelse.

Spørgsmål AI

Jeg vil nu gå til spørgsmål AI, AJ og AK stillet af Enhedslisten, hvoraf det første spørgsmål lyder: ”Vil ministeren redegøre for, hvordan regeringen planlægger at følge op på COP13 og Cancun-deklarationen, som ministeren har tilsluttet sig, herunder hvilke initiativer regeringen vil tage for at fremme sektorintegration indenfor landbrug, skovbrug, fiskeri og turisme, samt oplyse hvilke initiativer, regeringen planlægger for at følge op på det nye initiativ om bestøvere?”

Svar

Der blev på COP13 ikke fastsat nye bindende mål for naturindsatsen. Beslutningerne er således af

understøttende karakter for parternes implementering af den strategiske plan og dens 20 delmål.

Regeringen vil arbejde med sektorintegration, der var fokus for COP13, som et vigtigt område for at standse tilbagegangen i biodiversiteten.

Danmark gør allerede en stor indsats, når det gælder sektorintegration af biodiversitetshensyn. Bl.a. ved udlægning af urørt skov og anden biodiversitetsskov og varetagelse af naturhensyn i skovdriften, særligt på statslige arealer.

Af de samlede midler for Natura 2000-indsatser på 1,8 mia. kr. er 795 mio. kr. afsat til tilskudsordningen ”pleje af græs- og naturarealer” under landdistriktsprogrammet, frem til 2020.

Som led i udmøntningen af Naturpakken indføres i 2017 ”naturpleje” som et obligatorisk fag for alle elever på landmandsuddannelserne.

Regeringen lægger vægt på, at den private sektor er med til at stoppe tilbagegangen i biodiversiteten. Jeg ser et potentiale i at skabe en alliance mellem ”business og biodiversitet”.

For eksempel viser udviklingen i på det økologiske område, at landbrugserhvervet er opmærksomt på forbrugertrends. Det vil gerne være med til at integrere miljø- og naturhensyn i landbrugsdriften, blandt andet ved at omlægge fra konventionel til økologisk landbrugsdrift.

Erfaringerne fra Natura 2000-planerne viser også, at landmændene er interesserede i at pleje udvalgte naturarealer til gavn for biodiversiteten og opfyldelsen af vores Natura 2000-forpligtelser.

Jeg ser desuden et potentiale i at fremme bæredygtig produktion og forbrug, hvor der indgår hensyn til biodiversitet, f.eks. ved at fremme bæredygtigt indkøb, såvel i det private som i det offentlige.

Opfølgning på initiativet om bestøvere

Hvad angår opfølgning på det nederlandske initiativ om bestøvere, så har vi allerede lanceret en række tiltag til forbedring af vilkårene for bestøvere.

Regeringen har i 2016 lanceret en særlig biavlstrategi for honningbien.

Med Naturpakken er der iværksat en række lokale projekter, som fremover vil bidrage til at forbedre fødegrundlaget for bestøvere. Der etableres desuden læhegn til gavn for insekter. Der vil i den forbindelse blive udbudt en støtteordning for læhegn.

Spørgsmål AJ og AK

De næste to spørgsmål fra Enhedslisten lyder:

”Vil ministeren redegøre for, hvilke af de 20 Aichi-biodiversitetsmål regeringen regner med at have opfyldt i 2020?” og ”Vil ministeren redegøre for, hvornår det er regeringens ambition, at Danmark har nået alle 20 Aichi-biodiversitetsmål?”

Svar på spørgsmål AJ og AK

Jeg vælger at besvare disse to spørgsmål samlet.

Som sagt bidrager Danmark sammen med de øvrige EU-medlemslande til FN's strategiske plan for biodiversitet og dens 20 Aichi-mål gennem implementeringen af EU's biodiversitetsstrategi.

Det sker som en indsats på EU-niveau i erkendelse af, at bevaring af biodiversitet kræver en fælles europæisk indsats, bl.a. fordi mange arter og naturtyper forekommer på tværs af landegrænser.

Der er et veludbygget afrapporteringsregime både i FN og EU, som Danmark bidrager til.

Danmark laver derfor ikke nationale opgørelser af status for opfyldelse af de enkelte Aichi-mål.

